

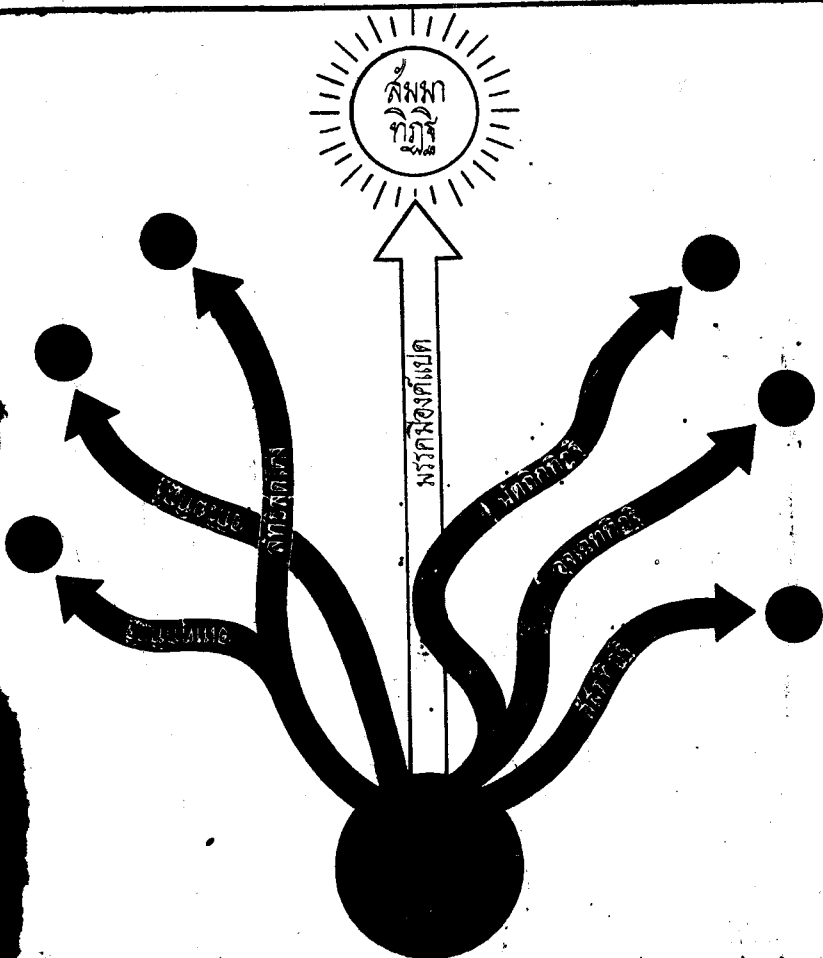
พจนานุกรมพุทธศาสนา เพื่อเปรียบเทียบกับ พุทธศาสนา

100102

ไลว แก้วสม

S. Hanthave

14 9-1-21

๒ เนื้อแท้ของพระพุทธศาสนา

ในพระไตรปิฎก (กรมการศาสนาพิมพ์ใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๔) เล่ม ๑๖ สังยุตตนิกาย นิทานวรรค ข้อ ๖๗๒-๖๗๓ พระพุทธองค์ทรงกล่าวถึงเรื่องความอันตรายแห่งเนื้อแท้ของพระพุทธศาสนา เนื่องจากการที่พุทธบริษัทไม่สนใจเรื่อง “สัญญาตา” ทรงตรัสแก่ภิกษุที่เชตวันความว่า “ดูภิกษุ ท. เรื่องเคยมีมาแล้ว เมื่อกลองศีกข์ช้ออานกะของพวกภิกษุตรียทสารหะเกิดแตก พวกทสารหะได้ตอกล้มลงไป สมัยต่อมาโครงเก่าของกลองศีกข์ช้ออานกะก็หมดไป เหลือแต่โครงลุ่มที่ตอกเข้าไปใหม่

แม้ฉันใด ดูภิกษุ ท. จักมีภิกษุในอนาคตกาล เมื่อมีผู้กล่าวถึงพระสูตรที่ตถาคตกล่าวแล้ว อันลึกมีอรรถอันลึก เป็นโลกุตตระ ประกอบด้วยสัญญาธรรมอยู่ เธอจักไม่ปรารถนาฟัง จักไม่เข้าไปตั้งจิตเพื่อรู้และจักไม่สำคัญธรรมเหล่านั้น ว่าควรเล่าเรียน ควรศึกษา แต่ว่าเมื่อมีผู้กล่าวถึงพระสูตรอันนักปราชญ์รจนาไว้ ร้อยกรองไว้ มีอักษรอันวิจิตรมีพยัญชนะอันวิจิตร เป็นเรื่องนอกแนว เป็นสาวกภาษิต เธอจักฟังด้วยดี จักเงยโสตลงสดับจักเข้าไปตั้งจิตไว้เพื่อรู้ และจักสำคัญธรรมเหล่านั้นว่า ควรเรียน ควรศึกษาฯ เมื่อนั้น พระสูตร ที่ตถาคตกล่าวแล้ว อันลึก มีอรรถอันลึก เป็นโลกุตตระ ประกอบด้วยสัญญาธรรม ก็จักอันตรายไปฉนั้น เพราะเหตุดังนี้ เธอทั้งหลายพึงสำเหนียกไว้อย่างนี้ว่า เมื่อมีผู้กล่าวถึงพระสูตรที่ตถาคตกล่าวแล้ว อันลึก มีอรรถอันลึก เป็นโลกุตตระ ประกอบด้วยสัญญาธรรมอยู่ พวกเราจักฟังด้วยดี จักเงยโสตลงสดับจักเข้าไปตั้งจิตไว้เพื่อรู้ และจักสำคัญธรรมเหล่านั้นว่า ควรเรียน ควรศึกษาดังนี้ ดูภิกษุ ท. เธอทั้งหลายพึงศึกษาอย่างนี้แลฯ”

(พระพุทธศาสนาในปัจจุบันนี้มีภาวะเหมือนกลองเก่าที่เสริมอุตจนมีเนื้อไม้ใหม่ ไม่มีเนื้อเก่าคือ “สัญญาตา” เหลืออยู่เลย)

คำปรารภ

เพราะอะไร เรานับถือพุทธศาสนา แต่ไปจับ
ฉวยเอาลัทธิอื่นว่าเป็นพุทธศาสนา

นั่นก็เพราะเรานับถือพุทธศาสนากันตามทะเบียน
ตามประเพณี โดยไม่ทราบว่ พุทธศาสนา คืออะไร?
แก้ปัญหาทุกด้านในชีวิตประจำวันของเราได้อย่างไร? ใน
สายตาของคนทั่วไป ลักษณะของผู้นับถือพุทธศาสนา ก็
คือ รู้จักทำบุญให้ทาน ทอดกฐิน ผ้าป่า ปัดทองพระ ผัง
ลูกนิมิตร์ มีพระพุทธรูปไว้กราบไหว้อ้อนวอนขอสิ่งที่ตน
ปรารถนา เหล่านี้เป็นต้น

เพราะอะไร จึงเป็นเช่นนั้น? เหตุที่เป็นเช่นนั้น
ก็เพราะเขาไม่เคยมองดูตัวเอง ไม่รู้จักตัวเอง ไม่เคยรู้เลยว่า
ตัวเอง เกิดมาทำไม? มีชีวิตอยู่เพื่ออะไร? เกิดมามีหน้าที่
ที่จะต้องทำอะไรบ้าง? จุดหมายสูงสุดของชีวิตและของโลก
คืออะไร? สิ่งที่ดีที่สุดที่คนเราควรจะได้ควรจะได้ในการ
เกิดมาชาติหนึ่งนี้ คืออะไร? จะถึงได้อย่างไร? ทำอย่างไร
ชีวิตและทรัพย์ของเราจึงจะมีค่ามีราคาสูงสุด? ทำอย่างไร
จึงจะไม่เสียชาติเกิด? เหล่านี้เป็นต้น

เมื่อเราไม่รู้คำตอบที่ถูกต้องในปัญหาทั้งหลาย เรา
ก็จะต้องมีชีวิตอยู่อย่างผู้หลงทาง เมื่อหลงทางก็จะ หลง

ไหลมัวเมา หรือตกเป็นทาสของความสุบ ทางเนื้อหนัง หรือวัตถุ ซึ่งเป็นไปตามอำนาจของสัญชาตญาณอย่าง สัตว์ อันเป็นการเบียดเบียนตัวเองอย่างยิ่ง เมื่อเบียดเบียน ตัวเองหนักขึ้น ๆ การเบียดเบียนคนอื่นหรือสังคมก็ต้อง ตามมา จนโลกร้อนเป็นไฟอยู่ทุกวันนี้

เราทุกคนต้องการให้บ้านเมืองของเรามีความสงบร่ม เย็นและโลกมีสันติภาพ แต่มันจะสำเร็จไม่ได้เลย หากคน ส่วนใหญ่ยังหลงทาง และรู้จักแต่การแสวงหาความสุขชนิด ที่เป็นการเบียดเบียนตัวเองเบียดเบียนผู้อื่น ซึ่งมันเป็นอัน ตราয়ต่อความ สงบร่มเย็นของบ้านเมืองและสันติภาพของโลก อย่างร้ายกาจที่สุด แต่เราก็ไม่รู้สีกตัว

ปัญหาว่า ทำอย่างไรคนเราจึงจะมองเห็นอันตราย จากการแสวงหาความสุขทางเนื้อทางหนังหรือทางวัตถุ แล้ว หันมาแสวงหาความสุขชนิดที่ไม่มีอันตรายได้เล่า ? ข้อนี้เป็น หน้าที่ของ “ครู” และ “พระ” ซึ่งต้องนับว่าเป็นเจ้าหน้า ที่ทางศาสนาด้วยกัน ดังนั้น “ครู” จะต้องเป็น “พระ” และ “พระ” ก็จะต้องเป็น “ครู” คือเป็นผู้กวีญาณของ

(๓)

สัตว์โลกให้สูงขึ้น จึงเป็นบุคคลที่ชาวโลกต้องบูชาคุณท่าน
ให้สูงพ้นจากอะไร ? ก็ให้สูงพ้นจากอำนาจของ
สัญชาตญาณอย่างสัตว์มาแสวงหาความสุขจากจิต ที่สมคูลย์
ปกติสงบเย็นเป็นอิสระถึงที่สุด สมตามพระพุทธภาษิตที่ว่า
“สุขอันยิ่งกว่าความสุขเยือกเย็นในทางจิตใจเป็นไม่มี
อีก” จะสำเร็จได้ด้วยการมองชีวิตในด้านใน คืออ่านจิต
ใจของตัวเองควบคุมจิตใจตัวเองอยู่เสมอ วิธีอ่านจิตใจตัว
เองควบคุมจิตใจตัวเองให้ปกติสมคูลย์สงบเย็นเป็นอิสระนั้น
มีอยู่ในพุทธศาสนา และศาสนาอื่น

คณะ ผ.ช.ป. จึงขอเรียนว่า หากคนเราส่วนใหญ่
มุ่งเลื่อนขั้นตัวเอง จากการแสวงหาความสุขที่มีอันตรายมา
แสวงหาความสุขที่ไม่มีอันตราย โดยอาศัยอุบายวิธีในศาสนา
แล้ว เราก็จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาอย่างถูกต้อง จะ
ไม่ไปหยิบฉวยเอาลัทธิอื่นมาเป็นตัวพุทธศาสนาอย่างที่กำลัง
เป็นอยู่ จนทำให้เราต้องมาเสียเวลาศึกษาลัทธินอกพุทธ
ศาสนาเล่น

“ครู” และ “พระ” ที่ทำหน้าที่ของท่านให้สมกับ
ความหมายของคำว่า “ครู” ของคำว่า “พระ” เท่านั้น

(๔)

จึงจะแก้ปัญหานั้นแล้วร้ายให้หมดไปได้.

คณะ ผ.ช.ป. ขอกราบอนุโมทนา แก่ “ครู” และ
“พระ” ที่ท่านได้ทำหน้าที่ของท่านได้ครบถ้วนสมบูรณ์ทุก
ท่านเป็นอย่างสูง.

คณะ ผ.ช.ป. ๕/๑-๒ ถนนอิฐทางค์ ก.ท. ๒

๑ พ.ค. ๒๑

อภินันทนาการ

จาก มุขนิธิเผยแพร่ชีวิตประเสริฐ(ผ.ช.ป.)

5/1-2 ถนนอิฐทางค์ กรุงเทพฯ 2

(ถ้าท่านไม่ประสงค์จะอ่านอีกแล้ว กรุณาให้มิตรสหายของ
ท่านได้อ่านต่อๆไปด้วย.)

คำนำ

ในครั้งพุทธกาลมีอาจารย์เจ้าลัทธิต่างๆ ที่เกิดพร้อม
กับพระพุทธเจ้าที่สำคัญๆ ควรรู้มี ๖ อาจารย์ลัทธิคำสอนของ
อาจารย์ทั้ง ๖ นี้เป็นมิจฉาทิฎฐิ คือสอนให้เห็นผิด เมื่อ
เห็นผิดก็พันทุกข์พันการเบียดเบียนกันไม่ได้

ส่วนพุทธศาสนาคำสอนของพระพุทธเจ้านั้น เป็น
สัมมาทิฎฐิ คือสอนให้เห็นถูก เมื่อเห็นถูกก็พันทุกข์พัน
การเบียดเบียนกันได้ ดังพุทธภาษิตที่ทรงตรัสไว้ว่า “**สัมมา
ทิฎฐิ สมาทานา สัพพังทุกขัง อุปัจจุง**” แปลว่า ล่วง
พ้นจากทุกข์ทั้งปวงเพราะสมาทานสัมมาทิฎฐิ

ในครั้งพุทธกาล เมื่อครั้งพระพุทธเจ้าและอาจารย์ทั้ง
๖ ยังมีชีวิตอยู่ ประชาชนในครั้งกระนั้นย่อมรู้จักอาจารย์และ
คำสอนของอาจารย์เหล่านั้น และเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับ
คำสอนของพระพุทธเจ้าก็ย่อมเห็นชัดถึงความแตกต่างของคำ
สอนที่เป็นมิจฉาทิฎฐิและคำสอนที่เป็นสัมมาทิฎฐิ ผู้ที่มี
ปัญญาจึงยอมรับพุทธศาสนามคำสอนของพระพุทธเจ้า เพราะ
ทำให้พันทุกข์พันการเบียดเบียนกันได้จริง

แต่เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพาน และสิ้น
บุญอาจารย์ทั้ง ๖ แล้ว คำสอนทั้งหมดก็คลุกเคล้าปะปนกัน

และเนื่องจากคำสอนของอาจารย์ทั้ง ๖ นั้น ง่ายไม่ลึกซึ้ง
อะไร ตรงกับความคติของปุณฺณอยู่แล้ว อีกทั้งพุทธบริษัท
ในปัจจุบันไม่รู้จักคำสอนของอาจารย์ทั้ง ๖ รู้จักแต่พุทธ
ศาสนาอย่างเดียว จึงรับเอาคำสอนของอาจารย์ทั้ง ๖ มายึด
ถือปฏิบัติ โดยเข้าใจผิดว่าเป็นพุทธศาสนาคำสอนของพระ
พุทธเจ้า เนื่องจากคำสอนของอาจารย์ทั้ง ๖ เป็นมิจฉา-
ทิฎฐิ สอนให้เห็นผิด จึงคับทุกบ์และพันการเบียดเบียน
กันไม่ได้ และบางอย่างก็เป็นการปฏิบัติที่มงายไร้เหตุผล
จึงทำให้คนหนุ่มสาวส่วนมากในปัจจุบัน หันหลังให้กับพุทธ
ศาสนาโดยกล่าวกันหนาว่า “พุทธศาสนาไม่ในประเทศ
ไทยมานานแล้ว ไม่เห็นจะช่วยคนไทยช่วยสังคมไทยอะไร
ได้ ยิ่งนับวันคนไทยที่นับถือพุทธศาสนาจะยิ่งเห็นแก่ตัว
ยิ่งเบียดเบียนกัน ทำให้ศีลธรรมเสื่อมโทรมทรุดหนักลง
ทุกวัน” เมื่อเห็นว่าพุทธศาสนาช่วยแก้ไขให้สังคมไทยดีขึ้น
ไม่ได้ เขาจึงหันไปหาลัทธิที่เขาคิดว่าจะช่วยแก้ไขสังคมไทย
ได้ เมื่อคนรุ่นที่เกิตมาใหม่เข้าใจผิดต่อพุทธศาสนา หัน
หลังให้พุทธศาสนาเพราะเห็นว่าไม่มีประโยชน์ และบาง
อย่างก็สอนให้คนงมงายไร้เหตุผล พุทธศาสนาก็คงจะต้อง

หมดไปจากประเทศไทย เช่นที่หมดไปจากประเทศอินเดีย
อย่างแน่นอน แม้ในปัจจุบันก็เกือบจะเป็นเช่นนั้นอยู่แล้วข้อ
พุทธศาสนาเท่านั้นที่คงอยู่ ส่วนเนออนกลายเป็นคำสอน
ของอาจารย์ทั้ง ๖ ไป

การแยกออกให้เห็นชัดว่า คำสอนใดไม่ใช่พุทธ สอน
ให้เห็นผิด และคำสอนใดเป็นพุทธ สอนให้เห็นถูก จึง
เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
องค์เอกอัครศาสนูปถัมภก ก็ทรงพระ
ปรารภไว้ด้วยความห่วงใยในเรื่องนี้ ตั้งเมื่อเทศกาลเข้า
พรรษา ๒๕๐๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระ
ราชปรารภข้อธรรมะถึงพุทธบริษัทโดยผ่านทางนายมนีพันธ์
จารุกุล อุปนายกคณะกรรมการศูนย์กันคว่ำทางพระพุทธ
ศาสนาว่าัดสระเกศ พระราชปรารภธรรมะมี ๔ ข้อ ดังนี้.—

๑. วิทยาศาสตร์ยิ่งก้าวหน้าเท่าใด พระพุทธศาสนา
ก็ยิ่งมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นเท่านั้น ปรากฏการณ์ที่ค้นพบ
ทางวิทยาศาสตร์ในยุคใหม่นี้ ปรากฏว่าไม่มีสิ่งใดที่ขัดกับ
ศาสนาของเราเลย ฉะนั้นจึงปรากฏว่าชาวโลกสนใจในพระ

พุทธศาสนาอย่างมากอย่างไม่เคยมีมาก่อน โดยเฉพาะปัญญาชน
ชาวยุโรปและอเมริกาต่างพากันชวนชวนที่จะศึกษาพระพุทธ
ศาสนากันมาก ปัญหาจึงมีอยู่ว่า **ทำอย่างไรจึงจะสอนพระ
พุทธศาสนาให้เข้าใจง่ายแก่ชนทุกชั้น ทุกภาษาด้วยเวลา
อันสั้น** เป็นปัญหาทรงผากแก่พระอาจารย์ทั่วไป

๒. ขณะเดียวกับชาวโลกยุคใหม่พากันสนใจ พระพุทธ
ศาสนา พระพุทธศาสนาก็กำลังถูกเบียดเสียดอย่างหนักจาก
บรรดาเจ้าลัทธิต่าง ๆ ด้วยการใช่วิธีรุกรานทางปัญญาแก่
ชาวพุทธทั้งหลาย โดยยึดยึดความคิดผิดต่าง ๆ แก่ชาว
พุทธ ทำให้เข้าใจไขว้เขวไปจากหลักพระพุทธศาสนาแท้
จริง การรุกรานทางปัญญา^๕ เป็นภัยแก่พระพุทธศาสนา
อย่างยิ่ง **จงช่วยกันแก้ไขคิดหาทางป้องกันภัยนั้นกันเถิด**

๓. เท่าที่ทรงสังเกตดูบรรดาชาวพุทธ ที่ไปรักษาศีล
พึงธรรมตามพระอุโบสถต่าง ๆ นั้น คิดว่าคงรักษาได้เพียง
ศีลเท่านั้น เพราะขณะฟังเทศน์อยู่ บางคนกั่งว่ง บางคน
ก็หลับ เมื่อพระเทศน์จบสอบถามดูก็ไม่ว่าพระเทศน์เรื่อง
อะไร เช่นนี้เป็นกรฟังเทศน์เอาบุญ มิได้ฟังให้เกิดปัญญา
คือความเข้าใจเพื่อนำไปปฏิบัติ ฉะนั้นเพื่อป้องกันมิให้ถูก

รุกรานทางปัญญาโดยเจ้าลัทธิอื่น ๆ ชาวพุทธจึงไม่ควรนับ
ถือพระพุทธรูปศาสนาอยู่แต่เพียงศีลธรรมเท่านั้น ควรให้เข้าถึง
ปัญญา คือเมื่อฟังธรรมแล้วก็ควรเข้าใจเนื้อหาของธรรมะ
นั้นด้วย ทรงฝากแก่พุทธบริษัททั่วไปว่า **พระพุทธรูปศาสนา
นั้นอยู่ที่ตัวเอง มิใช่อยู่ที่คนอื่นเลย** ได้ทรงพิจารณาพระ
องค์เองอยู่เสมอในเวลาว่างพระราชกิจ เมื่อทรงพบปะผู้รู้
ทรงสอบถามภาวะที่ทรงพบ ก็มักจะตรงกับข้อธรรมะในพระ
พุทธรูปศาสนาทางสัน ^๕

๔. ทรงฝากข้อสังเกตเกี่ยวกับสงฆ์ว่า ทรงปรารถนา
ที่จะเห็นพระสงฆ์ได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ในกิจพระ
ศาสนายิ่งกว่านี้ ขอให้ชาวพุทธได้ร่วมมือกันแก้ไขเรื่องการ
ใช้เวลาว่างของสงฆ์ให้เกิดประโยชน์ ในกิจพระศาสนาจริง ๆ
เพื่อกันครหา และเข้าใจผิดจากผู้ที่ไม่ปรารถนาดีต่อพระพุท
ธศาสนา อนึ่งการที่พระสงฆ์ถือกลองถ่ารูปนั้น ไม่เป็นพระ
ราชนิยม ที่สุดพระราชทานปูนบำเหน็จให้พุทธบริษัทข้อ
หนึ่งคือ — **“เหตุใดผู้ร้ายฆ่าคนตายจึงเบนพระอรหันต์ได้”**
(พระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
ซึ่งจะใช้ตัดสินว่า คำสอนใดเป็นของพระพุทธเจ้า

และคำสอนใดที่ไม่ใช่ ก็คือบทสวดมนต์ที่ว่า “สวากขาโต
ภควตา ธัมโม” แปลว่า ธรรมที่พระผู้มีพระภาคตรัสไว้ดี
แล้วนั้น ต้องมีลักษณะดังนี้.—

๑. สันติภูริโก แปลว่า เห็นได้ในสิ่งที่กล่าวถึง
 ๒. อกาลิโก ,, ปฏิบัติแล้วให้ผลทันทีไม่
ต้องรอกาลเวลา
 ๓. เอหิภัสสโก ,, ทำท่ายให้พิสูจน์ได้ (ความ
จริงย่อมทนต่อการพิสูจน์)
 ๔. โอปนยิโก ,, น้อมนำมาปฏิบัติได้ (ไม่
ใช่ฟังเป็นทฤษฎีที่ปฏิบัติไม่ได้)
 ๕. บัณฑิตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ แปลว่า วิญญูชนผู้
ปฏิบัติย่อมรู้ผลของการปฏิบัตินั้นเฉพาะตน
- ขอให้ท่านได้ใช้หลักนี้เป็นเครื่องตัดสินในการฟังหรือ
อ่านหนังสือธรรมะ ก็จะทราบได้โดยตนเองว่า คำสอนใด
เป็นของพระพุทธเจ้า และคำสอนใดไม่ใช่

ไสว แก้วสม

๑ มีนาคม ๒๕๒๑

โรงกลั่นน้ำมันบางจาก พระโขนง กรุงเทพฯ

ลัทธิมิจนาทิกฏฐิทั้ง ๖

มคังน :

๑. ลัทธิอกรียทิกฏฐิ ของ ปุรณกัสสป
๒. ,, อเหตุกทิกฏฐิ ,, มักขลิโกศาล
๓. ,, นัตถิกทิกฏฐิ ,, อริตเกษกัมพล
๔. ,, นิกคณฐทิกฏฐิ ,, นิกคณฐนาฏบุตร
๕. ,, อุจเจททิกฏฐิ ,, สญชัยเวลลภบุตร
๖. ,, สัสสตทิกฏฐิ ,, ปกุกัจจายนะ

(๑) อกรียทิกฏฐิ ของ ปุรณกัสสป

อกรีย แปลว่า ไม่มีผล ลัทธินี้สอนว่า การกระทำ
ใดๆ ถ้าไม่มีผลตอบแทนทางวัตถุ การกระทำนั้นๆ ก็ไม่
มีผล ดังที่ลูกศิษย์ของปุรณกัสสปยึดถือปฏิบัติกันว่า.— “ทำ
ชั่ว ถ้าไม่ถูกจับไม่ติดคุก ก็ไม่ได้ชั่ว” “ทำดี ถ้าไม่ได้
ข้อได้เสีย ไม่ได้เงินได้ทอง ก็ไม่ได้ดี” จึงถือภาษีว่า
“ทำชั่วไม่ได้ชั่ว ทำดีไม่ได้ดี”

หรือว่า “ทำชั่ว ถ้าร้ายรวย ได้ดี” “ทำดี ถ้ายาก
จนได้ชั่ว” จึงถือภาษีว่า “ทำชั่วได้ชั่วมีที่ไหน ทำชั่วได้
ดีมีถมไป”

เพราะลัทธิ^๕สอนผิดในเรื่องกรรม ทำให้ปฏิบัติผิด
จึงเรียกมิจฉาทิฏฐิ

— ส่วนพุทธศาสนานี้เป็น กิริยทิฏฐิ สอนว่า
กรรม^๕ต้องมีผล ทำกรรมโดยย่อ^๕ได้กรรมนั้น

กรรม คือ การกระทำมี ๓ ทางคือ กายกรรม, วจี-
กรรม และ มโนกรรม ในกรรมทั้ง ๓ มีมโนกรรมเป็น
หัวหน้า

มโนกรรมคือ เจตนา ซึ่งเป็นตัวกรรมที่แท้จริง ดัง
พุทธภาษิตที่ทรงตรัสว่า “เจตนาหัง ภิกขเว กัมมัง วทามิ”
แปลว่า ภิกษุทั้งหลาย เรากล่าวว่า **เจตนาคือกรรม**

เจตนา คือ ความคิดหรือความตั้งใจก่อนที่จะส่งกาย
วาจา ออกไป เจตนาชั่ว คือคิดชั่วหรือตั้งใจทำชั่ว เป็น
กรรมชั่วทันที เป็นทุกข์ทันที เจตนาดี คือคิดดีหรือตั้งใจ
ทำดี เป็นกรรมดีทันที เป็นสุขทันที ผลของกรรมจะรุนแรง
ยิ่งขึ้น เมื่อได้กระทำลงไปทางกาย ทางวาจา

กรรมจึงให้ผลทันที ไม่ว่ามีคนอื่นเห็นหรือไม่มีคนเห็น
ได้รับวัตถุเงินทองหรือไม่ได้รับ ทั้งที่กล่าวกันว่า ผีเห็น,
เทวดาเห็น หรือมียมบาลคอยจดไว้ในแผ่นหนังหมาและ

แผ่นทองคำ ผี, เทวดา, ยมพบาล ก็คือจิตใจของคน
 เราที่คอยบันทึกกรรมชั่ว กรรมดีไว้นั่นเอง **ท่านพุทธทาส**
ภิกขุ ตัดคำว่าได้ออกไป เป็นทำชั่ว-ชั่ว ทำดี-ดี เป็น
 โอกาสใดไม่ต้องรอกาลเวลา

การกระทำทางกายวาจา ถ้าไม่เกิดจากเจตนา
หาเป็นกรรมไม่ เช่นการพลั้งปากพูดคำหยาบ หรือเดินไป
 เหยียบมดตาย ตรงกันข้ามถ้ามีเจตนาประทุษร้าย แม้ไม่
 แสดงออกไปทางกายวาจา ก็จัดเป็นกรรม เช่นคิดจะฆ่า
 เขา คิดจะฆ่าเขา การกระทำทางกายเหมือนกัน แต่กรรม
 คือเจตนาอาจต่างกัน เช่นการกระทำของหมอเบอร์นาร์ดผ่า
 เปลี่ยนหัวใจคนไข้แต่คนไข้เกิดตาย กับการกระทำของซ็อย
 ผ่าเอาหัวใจคนมากินทำให้คนตาย การกระทำของหมอเบอร์
 นาร์ดเป็นบุญเป็นกุศลและไม่ผิดทางโลก เพราะเจตนาดีจะ
 ช่วยรักษาคนป่วยเป็นโรคหัวใจแต่ช่วยไม่สำเร็จ ส่วนการ
 กระทำของซ็อยเป็นบาปเป็นอกุศลและผิดทางโลก เพราะ
 เจตนาชั่วมุ่งฆ่าคนควักหัวใจกิน

ศาลตัดสินลงโทษความผิดของจำเลย ดูที่เจตนาเป็น
 สำคัญ เพราะการกระทำสื่อถึงเจตนา หรือเรียกว่า กรรม

สรุปแปลว่า รูปหมายถึงการกระทำทางกายวาจาย่อมนมาจาก
เจตนาคือกรรม

วัตถุไม่ใช่สิ่งัตถ์สินกรรม เช่นความร่ำรวยทรัพย์สิน
เงินทอง อาจมิได้ทั้งการทำความชั่วและการทำความดี **สิ่ง**
ที่ัตถ์สินกรรมคือเจตนา คนทำความชั่วแม้ร่ำรวยจิตใจต้อง
มีทุกข์ ส่วนคนทำความดีร่ำรวยจิตใจย่อมมีสุข ผู้ทำความ
ชั่วย่อมบั่นทอนบารมีคือปัญญาทึบและอายุสั้น เพราะสมาธิ
ไม่ดี มีกรรมชั่วเป็นเบียดเบียนคอยรบกวน วิตกกังวลกินไม่ได้
นอนไม่หลับเป็นโรคประสาทมีโรคร้ายมาก ส่วนผู้ทำความ
ดีย่อมสร้างสมบารมีคือมีปัญญาดีและอายุยืน มีสมาธิดี กิน
ได้นอนหลับเพราะสบายใจ ผลของกรรมนั้นถ้าเรื่องของจิตใจ
ให้ผลทันที ส่วนเรื่องทางวัตถุต้องรอเวลา แต่ความสุข
ความทุกข์นั้นอยู่ที่จิตใจเป็นสำคัญ ดังที่กล่าวกันว่า **ลำบาก**
กายไม่ว่า ขอให้สบายใจก็แล้วกัน หรือว่า **ทุกข์กายอยู่ได้**
ทุกข์ใจอยู่ยาก

เพื่อให้เห็นกรรมคือเจตนาว่าคืออะไร เป็นส่วนไหน
ของคนเรา **โปรดครุบทที่ ๑** ตามพระราชปวารณาของพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า “การศึกษาพุทธศาสนานี้ ^๕ ต้อง

ศึกษาที่ตัวเราเอง” เมื่อไล่ไปหาความจริงเบื้องต้นสุด ที่เรียกทางปรัชญาว่า ความจริงแท้อันติมะ หรือที่เรียกทางพุทธศาสนาว่า **ปรมัตถสัจจะ** แปลว่า ความจริงเบื้องต้นสุด คนคือธรรมชาตียาวา หนาคืบ กว้างคอก มีพร้อมด้วยจิตใจ สรุปเรียกคำเดียวว่า **ธรรม** และธรรมนี้แบ่งเป็น ๒ ฝ่ายคือ **สังขตธรรม** (สิ่งปรุง) และ **อสังขตธรรม** (สิ่งไม่ปรุง) **สังขตธรรม** (สิ่งปรุง) มีรูป, จิต, เจตสิก และ **อสังขตธรรม** (สิ่งไม่ปรุง) มี นิพพาน

กรรม คือ เจตนา ก็คือ เจตสิก (กิเลส) ที่เกิดขึ้นปรุงแต่งจิตนั่นเอง โดยมี **อวิชชา** เป็นเจตสิกเหตุทำให้เกิด **สังขาร** เป็นเจตสิกผล คือ **ปญญาภิสังขาร** คือจงใจทำดี, **อปญญาภิสังขาร** คือ จงใจทำชั่ว และ **อนเณญาภิสังขาร** คือ ทำโดยไม่จงใจ (ประมาท, เลินเล่อ)

ทราบที่ยังมีเหตุคือ อวิชชา ก็ยังต้องเวียนว่ายของสังขารเจตสิกทั้ง ๓ หรือ เวียนว่ายของกิเลส เวียนว่ายของกรรม และสังขารเจตสิก หรือกิเลส หรือกรรมนี้เองคือสิ่งจำแนกสัตว์ในทางพุทธศาสนา ดังจะได้กล่าวต่อไป

เมื่อหมดเหตุคือหมดอวิชชา (มีวิชา) จึงพ้นเวียน

ว้ายของเจตสิกสังขาร ๓, พันเวียนว้ายของกิเลส พันเวียนว้ายของกรรม เป็นวิสังขาร แปลว่าจิตไม่ถูกปรุง คือ **นิพพาน** เป็นพระอรหันต์คือบุคคลที่มีสติรู้ทันทุกครั้งที่จิตกระทบอารมณ์ จึงเรียกพระอรหันต์ว่า ผู้บริสุทธิ์ หรือ ผู้ที่ไม่มีกิเลสเกิดอีกต่อไป.

(๒) อเหตุกทฤษฎี ของ มัคขลโคศาล

อเหตุกะ แปลว่า ไม่มีเหตุ ลัทธินี้สอนว่าสิ่งทั้งหลายเกิดขึ้นเองลอยๆ โดยไม่มีเหตุ ดังที่**ลูกศิษย์มัคขลโคศาล** กล่าวกันว่า คนเราย่อมแล้วแต่ดวง, แล้วแต่โชค, แล้วแต่ชะตา หรือ แล้วแต่เคราะห์ ลัทธินี้รวมไปถึงรู้เหตุ แต่แก้ไม่ได้เช่นเหตุชาติก่อนหรือพรหมลิขิต ลูกศิษย์มัคขลโคศาลจึงแก้ปัญหาใดๆ ไม่ได้

— ส่วนพุทธศาสนาคำสอนของ**พระพุทธเจ้า**นั้น เป็น **เหตุกทฤษฎี** ถือว่าสิ่งทั้งหลายย่อมเกิดแต่เหตุไม่มีสิ่งใดเกิดขึ้นเองลอยๆ โดยไม่มีเหตุ หัวใจพระพุทธศาสนาคือคาถาพระอัสสชิมีว่า.—

เยธัมมา เหตุปฺปภา — ธรรมทั้งหลายย่อมเกิดแต่เหตุ

เตสัง เหตุง ตถาคโต — พระตถาคตย่อมชี้เหตุ
แห่งธรรมเหล่านั้น

เตสญจ โย นิโรธ — และความดับไปของธรรม
เหล่านั้นเพราะสิ้นเหตุ

เอวัง วาที มหาสมโณ — พระมหาสมณะคือ พระ
พุทธเจ้าทรงสอนอย่างนี้

ลูกศิษย์มักขลิโคศลกล่าวว่า คนเราย่อมขึ้นอยู่กับดวง
คนดวงที่มันดีเองไม่ต้องทำอะไร คนดวงไม่ดีทำให้ตายก็ไม่ได้

ลูกศิษย์พระพุทธเจ้ากล่าวว่า คนเราย่อมขึ้นอยู่กับ
กรรมคือการกระทำของตนเอง หวังได้ดีมีสุขต้องทำกรรม
ดี ถ้าทำกรรมชั่วต้องมีทุกข์ การทำกรรมดีเป็นกุศลที่อยู่ใน
ตัว ทำได้ตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมง ส่วนการทำกรรมชั่วหา
กุศลไม่ได้เลย

ถ้าลูกศิษย์มักขลิโคศลถูกนิมนต์ไปในงานใด ๆ จะ
ใช้ดินสอพองเจิมตัก เจิมรถ เจิมเครื่องบิน ถือเถลิงถวัลย
ว่าจะให้กิจการเจริญดี ขับรถ ขับเครื่องบินจะปลอดภัย
เพราะได้เจิมด้วยดินสอพองแล้ว

ถ้าลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้าถูกนิมนต์ไปในงานใด ๆ

ท่านจะใช้ธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า เจริญที่จิตใจคน
เพื่อให้เป็นคนมีปัญญารู้เหตุรู้ผล ว่าถ้าทำกรรมชั่วเช่นโก่งกิน
กัน กิจการนั้นย่อมเสื่อมล้มละลายตั้งอยู่ไม่ได้ แต่ถ้าทำกรรม
ดีเช่นมีความขยันซื่อสัตย์สุจริตกิจการนั้นย่อมเจริญ ชัยบรรด
ถ้าคนขับไม่ประมาทรักษากฎจราจร อุบัติเหตุย่อมเกิดขึ้นไม่
ได้และการที่เชื่อว่ารถถูกเจิมแล้ว ยิ่งทำให้คนขับขับด้วยความ
ประมาทยิ่งขึ้น

คนมีกิเลสคือคนเคราะห์ร้ายทุกคน ไม่เฉพาะคนเกิดปี
มะ อาจฆ่าตัวตายหรือฆ่าคนอื่นได้ ไม่ใช่ฆ่ากันเพราะชาติ
ก่อนเคยฆ่ากันมา ถ้าเป็นเช่นนั้นวันแรกที่พบหน้ากันก็ต้อง
ฆ่ากันทันที ทำไมจึงแต่งงานเป็นสามีภริยามีบุตรตั้งหลายคน
แล้วจึงมาฆ่ากัน เหตุก็เพราะเกิดกิเลสฝ่ายชั่วขึ้นภายหลังอาจ
จะเพราะความหึงหวงที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไปมีแฟนใหม่

ลัทธิของมักขลิโคศลสละเคราะห์โดยใช้น้ำมันตรวด
ศีรษะ แต่ทางพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าสอนให้รู้ว่ากิเลส
เกิดขึ้นได้อย่างไร ? และจะดับมันได้อย่างไร ? ชาวพุทธ
จึงต้องศึกษาอริยสัจ ๔ และปฏิบัติตามมรรคมีองค์ ๘ จึง
จะทำให้กิเลสหมดไป จึงจะหมดเคราะห์

อริยสัจ ๔ นั้น มีเหตุมีผลเป็นคู่ ๆ **ทุกข์เป็นผล,**
สมุทัยเป็นเหตุ, นิโรธเป็นผล, มรรคเป็นเหตุ ที่พระพุทธ
 เจ้าทรงตรัสว่าไม่ต้องเชื่อแม้พระองค์เป็นผู้ตรัส หมายถึงว่า
 ให้**เชื่อเหตุเชื่อผล**ไม่ว่าผู้ใดเป็นคนกล่าว

เหตุและผลอาจเชื่อมโยงเป็นลำดับลูกโซ่ เช่นปฏิจ-
 จสมุปบาท แม้เรื่องทางโลกก็เช่นกัน การที่จะแก้จึงต้องไล่
 ไปให้พบเหตุแรกแล้วแก้ที่เหตุนั้น เช่น น้ำเน่า อากาศ
 เน่า แผ่นดินเน่า (แห้งแล้งเป็นทะเลทรายเพราะคนตัด
 ต้นไม้หมดทำให้ไม่มีฝนตก) ก็เพราะสังคมเน่า, สังคม
 เน่าก็เพราะคนเน่า, คนเน่าก็เพราะจิตเน่า, จิตเน่าก็
 เพราะมีกิเลส, จิตมีกิเลสก็เพราะจิตเห็นผิดหลงใหลวัตถุ
 เห็นผิดว่ามีตัวตน ก็เพราะได้รับคำสอนผิด คือสอนใน
 ทางสุกโต้ง ๒ ทางที่พระพุทธเจ้าทรงห้ามคือ **กามสุขัลลิกานุ-
 โยค** สอนว่าความสุขอยู่ที่วัตถุ อันเป็นความสุขไม่เที่ยง
 ไม่อึดทำให้เกิดการย่อแหย่เบียดเบียน เกิดสงคราม ทำให้
 ต้องทำลายธรรมชาติ และเกิดสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ และสอน
 สุกโต้งอีกทางคือ **อัตตกิลมณานุโยค** สอนว่าตัวตนมีจริง

ทำให้มีอุปาทาน มีทุกข์ เห็นแก่ตัว ฆ่าตัวตาย หรือทรมาน
ตน

ถ้าสอนทางสายกลาง ที่เป็นสัมมาทิฐิของพระพุทธ
เจ้า คือสอนให้ใช้วัตถุเพื่อบำบัดเวทนาเพื่อความดำรงอยู่
ของกาย, ใช้อัตตาเป็นคำสมมติเรียกขานเพื่อประโยชน์ทาง
โลก โดยไม่ยึดถือว่าเป็นตัวตนจริงตามคำเรียกขาน จิตที่
เห็นถูกเช่น^๕นี้ก็จะไม่มีกิเลสไม่มีทุกข์ ก็จะพบกับความสุขที่
แท้จริงคือ นิพพาน ดังที่พระบรมศาสดาซึ่งก่อนนี้เคยสม
บูรณ์ทางวัตถุทางกาย ยึดถือว่ามีตัวตนมาก่อน แต่ก็ยังมี
ทุกข์ แต่ท่านมาพบกับความสุขที่แท้จริงเมื่อจิตถึงนิพพาน
(สิ้นกิเลส) กิเลส อยู่ดี แต่ยังมีมิจฉาทิฐิ ก็ยังมีทุกข์ ต่อ
เมื่อ กิเลสพอดี อยู่พอดี แต่มีสัมมาทิฐิ จึงจะเป็นสุข ^๕
คืออคติของชาวพุทธ

ถ้าสอนทางสายกลาง ตามคำสอนของพระพุทธเจ้า
จิตก็จะดีจิตบริสุทธิ์, จิตดีทำให้คนดี, คนดีทำให้สังคมดี,
สังคมดีทำให้วัตถุดี เพราะมีเหตุมีผล ชาวพุทธจึงแก้ปัญห
ต่าง ๆ ได้

(๓) **นัตติกทิกฏฐิ** ของ อชิตเกษกัมพล

นัตติกะ แปลว่า ปฏิเสธ ลัทธินี้ปฏิเสธบาปปฏิเสธบุญ เพราะเห็นคนเป็นเพียงวัตถุแต่อย่างเดียว อชิตเกษกัมพลยกตัวอย่างว่า ฝนตกรดต้นไม้ฝนก็ไม่ได้บุญ, ไฟไหม้บ้านไฟก็ไม่ได้บาป, คนโง่เป็นฝ่ายบริจาคนคนฉลาดเป็นฝ่ายรับ, การฆ่ากันไม่ได้บาป เพราะเป็นการเอาธาตุหนึ่งไปแหวกอีกธาตุหนึ่ง

— ส่วนพุทธศาสนานับมีบาปมีบุญ เพราะคนเป็นๆ ไม่ได้มีแต่ร่างกายฝ่ายรูปธรรมอย่างเดียว แต่ยังมีจิตใจฝ่ายนามธรรมด้วย จึงเป็นบาปบุญทันทีที่คิดชั่วหรือคิดดี และจะเพิ่มมากขึ้นเมื่อได้กระทำลงไปทางกายทางวาจา (ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในลัทธิอิกิริยทิกฏฐิ)

ฝนตกรดต้นไม้ ฝนไม่ได้บุญ, ไฟไหม้บ้าน ไฟไม่ได้บาป เพราะฝนและไฟเป็นเพียงวัตถุแต่อย่างเดียว

ผู้บริจาคนไม่ใช่คนโง่ และผู้รับก็ไม่ใช่คนฉลาด เอาเปรียบคนให้ เพราะการบริจาคนเป็นการทำดี จิตผู้ให้ผู้รับเป็นบุญเป็นกุศลเป็นสุขใจ และวัตถุที่ให้แก่ช่วยบำบัดเวทนาแก่ผู้รับ

การทำบุญต่างกับการค้าขาย **การทำบุญ** คือการ

ทำจิตให้เป็นสุขโดยการช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นทุกข์ เป็นการ
ขจัดกิเลสความโลภ, ความตระหนี่, ความเห็นแก่ตัวให้เบา
บางลง จะเป็นอานิสงส์หรือบารมีให้ถึงบุญสูงสุดคือนิพพาน
ในที่สุด ส่วน **การค้ำขาย** คือการเสียเงินหรือวัตถุไปแล้ว
หวังเงินหรือวัตถุนั้นกลับคืนมา บางทีหวังกลับคืนมาให้มาก
กว่าที่ให้ไป ถ้ารู้ว่าไม่ได้คืนก็จะหยุดทำ เป็นการเพิ่มกิเลส,
เพิ่มความโลภ, เพิ่มความตระหนี่, เพิ่มความเห็นแก่ตัวให้
มากขึ้น การทำเช่นนั้นยังทำยิ่งห่างนิพพาน

ลัทธิหนัตถิกทิกฏฐิ จึงเป็นมิจฉาทิกฏฐิ

(๔) **นิกคณฐิกทิกฏฐิ** ของ นิกคณฐนาฏบุตร

นิกคณฐะ แปลว่า ไม่ผูกพัน ลัทธินี้สอนไม่ให้ยุ่ง
เกี่ยวกับวัตถุ กับลูกเมีย กับการทำงาน กับสังคม กับประ-
เทษชาติ เพราะการยุ่งเกี่ยวทำให้ผูกพัน ทำให้เกิดกิเลส ทำ
ให้เป็นทุกข์ ดังนั้นเพื่อไม่ให้เป็นกิเลสไม่เป็นทุกข์ จึงต้อง
สละทิ้ง ไม่ยุ่งเกี่ยวไม่ผูกพันกับสิ่งเหล่านั้น **ลัทธินี้สอนให้**
ทั้งโลกจึงเป็นมิจฉาทิกฏฐิ มีการเข้าใจผิดกันมากกว่าลัทธินี้
เป็นพุทธ พุทธศาสนาจึงถูกมองในแง่ร้ายว่าสอนให้ทั้งลูก

ทั้งเมีย ทั้งสังคม ทั้งประเทศชาติ ทำให้บ้านเมืองไม่พัฒนา เจ้าลัทธิคือ นิคัณฐานูปบุตรหรือพระมหาวิระไม่ยุ่งผ้าเป็นพวกทมิฬพรคือนุ่งลมห่มผ้า เพราะถือว่าการนุ่งผ้าเป็นกิเลส และในบั้นปลายชีวิตก็อดอาหารตาย เพื่อทำจิตให้บริสุทธิ์โดยสิ้นเชิง เพื่อว่าเมื่อจิตบริสุทธิ์แล้ว ตายแล้วก็จะพ้นเวียนวายเป็นไม่กลับมาเกิดอีก

— พุทธศาสนาคำสอนของพระพุทธเจ้า^๕นี้เป็นสัมมาทิฐิ ทรงสอนทางสายกลาง คือให้อยู่เหนือโลก จะอยู่เหนือโลกได้ต้องมีปัญญา เมื่อมีปัญญาก็จะไม่เกิดกิเลส ดังพุทธภาษิตยืนยันคำสอนของพระองค์ว่า.—

“เยเต สุตตันตา ตถาคตภาสิตา คัมภีรา คัมภี-
รตถา โลกุตตระ สุธมฺมตปฺปปฏิสังยุตฺตา” แปลว่า สูตรคือ
คำสอนทั้งหลายเหล่าใด ที่เป็นคำกล่าวของตถาคต เป็น
เรื่องลึก มีความหมายลึกซึ้ง ต้องเป็นโลกุตตรธรรมอันเนื่อง
ด้วยสุญญา

โลกุตตรธรรม แปลว่า ธรรมอันทำให้อยู่เหนือโลก
(โลกุตระ มาจากคำว่า โลกกับอุตตระ อุตตระ แปลว่า
เหนือ)

สุญญา แปลว่า ความว่าง คือ จิตว่างจากกิเลส

คือ นิพพานนั่นเอง

โลกุทธธรรมอันเนื่องด้วยสุญญตา จึงรวมแปลว่า
ธรรมอันทำให้อยู่เหนือโลก ถ้าอยู่เหนือโลกจิตนั้นก็ว่าง
จากกิเลส^๕ เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าโดยเฉพาะ

ส่วน โลกียธรรม ธรรมอันไม่ทำให้เหนือโลก ไม่
ทำให้จิตว่างจากกิเลส ไม่ใช่คำสอนของพระพุทธองค์มีสอน
กันก่อนที่พระองค์ตรัสรู้ ดังพุทธภาษิตอีกตอนหนึ่งมีว่า--

“เบเต สุตตันตา กวิกตา กาเวยยา จิตตักขรา
จิตตัพพัญญนา พาหิรกา สาวกภาสิตา” แปลว่า สุต
คือคำสอนทั้งหลายเหล่าใด ที่ภววิชัยกรองขึ้น เป็นกาพย์
เป็นกลอน มีตัวหนังสือสละสลวย พัญชนะสละสลวย เป็น
เรื่องนอกแนว คือ ไม่พาภพิงด้วยสุญญตา เป็นคำกล่าว
ของสาวก

รูปที่ ๑ ประกอบ โลกในทางพุทธศาสนาได้แก่สิ่ง
ที่จิตไปกระทบรับรู้ คือวัตถุทั้งหลายที่สรุปลงเป็นอารมณ์ ๕
มายืนให้จิตรับรู้ตรงทวารรับรู้เป็นคู่ๆ (เส้นดั่งลากสัมผัสวง
กลมใหญ่) และชั้น ๕ (วงกลมใหญ่และวงกลมเล็ก)

ถ้าจิตนั้นมีวิชา เมื่อกระทบอารมณ์และชั้น ๕

(ดูตามลูกศร) ก็จะเกิดกิเลสตัณหาขึ้นกับจิต ตราบที่ยัง
 มีอวิชชาก็ยังเกิดยังเวียนว่าย เป็นโลกียะ (รูปที่ ๑ ข้ายมือ)
 จิตมีอวิชชากระทบอารมณ์ทำให้เกิดกามุปาทาน กามุปาทาน
 ทำให้เกิดกามตัณหา, จิตมีอวิชชา กระทบขันธ์ ๕ ทำให้
 เกิดอัทธวาทุปาทาน อัทธวาทุปาทานทำให้เกิดภวตัณหา
 และวิภวตัณหาตัณหา ได้แก่ความอยากคือกิเลสอยากเป็นทุกข์
 ตัณหารนจนสมอยากเข้าใจผิดว่าเป็นสุข แท้จริงพระพุทธเจ้า
 ทรงตรัสว่าในโลกียะนั้นมีแต่ทุกข์เท่านั้นเกิดขึ้นและทุกข์เท่า
 นั้นดับไป เหมือนคันแล้วเกา คันแล้วเกา หาเป็นสุขไม่ ต่อ
 เมื่อหมดเหตุคือ หมดอวิชชาจึงหมดตัณหาหมดกิเลสหมด
 ความอยากจึงจะเป็นสุขจริงคือนิพพาน เหมือนหายขาดไม่มี
 โรคคันที่จะต้องเกาอีกต่อไป เป็นโลกุตตระ (รูปที่ ๑ ขวามือ)
 จิตมีอวิชชา กระทบอารมณ์และขันธ์ ๕ ไม่เกิดอุปาทาน
 เมื่อไม่มีอุปาทานก็ไม่มีตัณหา คือสัญญา หรือ นิพพาน
 พ้นแวบแวบ เป็นผู้อยู่เหนือโลกเรียกว่า อริยมุคต ซึ่งมี
 ชีวิตอยู่ต้งกาลอนของท่านพุทธทาสภิกขุว่า.—

ยามได้	ได้เป็น	ไม่เป็นทุกข์
ยามเป็น	เป็นทุกข์	ตามวิถี
ยามตาย	ตายเป็น	เห็นสัจดี
ชีวิตนี้	มีแต่สุข	ไร้ทุกข์เอย ฯ

นิคัณฐนาฏบุตรเข้าใจว่า ถ้ามีวัตถุมากก็มีกิเลสมากมีทุกข์มาก, ถ้ามีวัตถุน้อยก็มีกิเลสน้อยมีทุกข์น้อย, ถ้าไม่มีอะไรเลยก็ไม่มีกิเลสไม่มีทุกข์ จึงมีการปฏิบัติในทางสุดโต่งที่ทรมาณตนเองอยู่ ๒ ประการคือ.—

๑. สละทิ้งวัตถุเพื่อไม่เพิ่มพูนกิเลสอีกต่อไป

๒. บำเพ็ญตบะคือทรมาณตนเช่น อดอาหาร, ย่างตัวบนกองไฟ เพื่อทำให้กิเลสที่มีอยู่เหือดหายไป

— ส่วนคำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นสัมมาทิฏฐิเห็นว่ากิเลสจะมีหรือไม่มีนั้นไม่ขึ้นอยู่กับวัตถุ แต่ขึ้นอยู่กับใจหรือฉลาด เมื่อใช้วัตถุนั้น คนโง่ไม่นุ่งผ้าอาจมีกิเลสมาก คนฉลาดแม้ไม่นุ่งผ้าก็อาจไม่มีกิเลสเลย, คนโง่ไม่มีวัตถุเลยอาจทุกข์มาก คนฉลาดแม้มีวัตถุมากอาจไม่ทุกข์เลย

คำสอนของพระพุทธเจ้าใน“ปัจจุสมุปบาท” อธิบายว่า ปรกติกนเราไม่ได้มีกิเลสอยู่ก่อน หรือเพียงจิตกระทบอารมณ์ ๒ อย่างก็ยังไม่เกิดกิเลส แต่กิเลสจะเกิดตรงผัสสะคือจิตกระทบอารมณ์แล้วมีอวิชชาร่วมด้วย เหมือนไฟปรกติกก็ไม่ได้มีอยู่ แต่จะเกิดตรงหัวไม้ขีดกระทบข้างกลัก โดยมี ๓ สิ่งคือ เชื้อเพลิง, อ็อกซิเจน, อุณหภูมิถึงจุดติดไฟมาพร้อมกัน แต่ผัสสะคือจิตกระทบอารมณ์จะไม่เกิดกิเลส ถ้ามีวิชชาร่วมด้วย เหมือนไฟจะไม่เกิดถ้าหัวไม้ขีดกระทบข้างกลักแต่มีอุณหภูมิไม่ถึงจุดติดไฟเช่นขีดเบาๆ

การทำให้อวิชชาหมดไป เรียกว่าการ ละสังโยชน์ แปลว่าการละเครื่องร้อยรัดให้ติดอยู่กับโลก (โลกียะ) เสีย เพื่ออยู่นอกโลก (โลกุตตระ) กระทำไปเป็นขั้นๆ และการละอวิชชาหรือสังโยชน์นี้แหละคือ การบวชเป็นพระแท้ (อริยสงฆ์) ถึงนิพพานได้ตั้งจุดหมายที่ตั้งไว้ในวันแรกอุปสมบท บวชเช่นนั้นไม่สึก และบวชได้ทุกเพศทุกวัย (รูปที่ ๓ ประกอบ)

— ผัสสะด้วยอวิชชา ๑๐๐% (วิชา ๐%) เกิดกิเลส

๑๐๐% เรียก ปุลุชน (ยังไม่เป็นพระ, ยังไม่บรรลุนิพพาน)

— ผัสสะกัวยอวิชา ๗๐% (วิชา ๓๐%) เกิดกิเลส ๗๐%
เรียก พระโสดาบัน (เป็นพระขั้นต้น, บรรลุสุปปาทิฯ)

— ผัสสะกัวยอวิชา ๕๐% (วิชา ๕๐%) เกิดกิเลส ๕๐%
เรียก พระสกิทาคามี (เป็นพระขั้น ๒, บรรลุสุปปาทิฯ)

— ผัสสะกัวยอวิชา ๓๐% (วิชา ๗๐%) เกิดกิเลส ๓๐%
เรียก พระอนาคามี (เป็นพระขั้น ๓, บรรลุสุปปาทิฯ)

— ผัสสะกัวยอวิชา ๐% (วิชา ๑๐๐%) ไม่เกิดกิเลส
เรียก พระอรหันต์ (เป็นพระขั้น ๔, บรรลุอนุปปาติเสสฯ)

คำว่า “ออกจากกาม” หมายความว่า ออกจากความ

ลุ่มหลงวัตถุอันเป็นเหตุให้เกิดกิเลสเกิดทุกข์ เพราะ “กาม” ก็เช่น “อรรถา” ปรกติมิได้มีอยู่ แต่เพราะจิตนั้นมีอวิชชา จึงไปสำคัญผิดเกิดเป็นกามุปาทานเช่น รูปสวย, รสอร่อย จึงทำให้เกิดกามตัณหา อยากแต่งงานเพราะสวยเพราะทันสมัย, อยากกินเพราะอร่อย การปฏิบัติเพื่่อมุ่งแสพความสวย ความอร่อย โดยสิ่งนั้นต้องซื้อหามาด้วยราคาแพงหรือบริโภคแล้วเป็นโทษต่อร่างกายนี้เรียกว่า “เสพกาม” พระพุทธ

เจ้าเห็นโทษของกามและการเสพกามจึงสอนให้ละเสีย

การอยู่เหนือโลกจึงเป็นทางสายกลาง ยังอยู่กับโลกใช้
และบริโภควัตถุแต่มีสติปัญญารู้ทันจึงไม่หลงเป็นกามสุขัลลิก
กานุโยค และไม่ตั้งเป็นอัตตคติสมณานุโยค อุปมาเหมือน
ปลาฉลามกินเหยื่อโดยไม่ติดเบ็ด หรือคนฉลามกินปลาโดยไม่
ติดคัน

(๕) อุจเจตทิกฺขณฺนิ ของ สอนุชยเวลัฏฐบุตฺร

อุจเจต แปลว่า สูญ สอนุชยสอนว่า “ทุกข์มีเพราะ
มีเรา เรามีเพราะมีชีวิต ถ้าไม่มีชีวิตเราก็ไม่มี เมื่อเรา
ไม่มี ทุกข์ก็ไม่มี” ผู้เป็นลูกศิษย์ของสอนุชยฯ จึงดับทุกข์
โดยการฆ่าตัวตายคือทำลายชีวิตให้สิ้นไป เพราะตายแล้ว
ความทุกข์ก็สูญไปเสีย คือความหมายของคำว่า “อุจเจตทิกฺขณฺนิ”
ซึ่งแปลว่า เห็นว่าตายแล้ว (ความทุกข์) ก็สูญ ลัทธินี้จึงเป็น
มิจฉาทิกฺขณฺนิ เห็นผิด ทำให้ปฏิบัติผิด

— ส่วนพุทธคำสอนาคำสอนของพระพุทธเจ้า^๕นั้นเป็น
สัมมาทิกฺขณฺนิ พระพุทธเจ้าสอนว่า.— “ทุกข์มีเพราะมีเรา
เรามีเพราะมีอุปาทาน ถ้าไม่มีอุปาทานก็ไม่มีเรา เมื่อเรา

ไม่มีทุกข์ก็ไม่มี” ผู้เป็นลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้าจึงดับทุกข์ โดยดับอุปาทาน ดับอุปาทานโดยทำวิปัสสนา

วิปัสสนา คือ การยกขั้น ๕ ขึ้นพิจารณา ให้เห็น รูป, วิญญาณ, สัญญา, เวทนา, สังขาร เป็นอนัตตา (ไม่เป็นอัตตา คือไม่เป็นสัตว์ บุคคล ตัวตน เรา เขา) **รูปที่ ๒** ก็จะเห็นเป็น **สุทธธัมมา ปวัตตันติ** เป็นธรรมชาติล้วน ๆ ไหลไป ไม่ใช่คนเกิดคนแก่คนเจ็บคนตาย แต่ประการใด เมื่อเห็นถูกก็จะเป็น **สัพเพ ธัมมา นาลัง อภินิเวสายะ**—ธรรมทั้งหลายไม่ควรเข้าไปยึดถือ (มีอุปาทาน) **ว่าเป็นตัวตนแต่ประการใด**

บุคคลทั้งหลายเมื่อยังไม่ได้ฟังธรรมของพระพุทธเจ้า คือโลกุตตรธรรม ย่อมเป็นปุถุชนติดในลัทธิอุจเฉททิฏฐิของ สญชัย ฯ มาก่อน คือเห็นผิดว่าคนเป็น ๆ มีชีวิตต้องเป็นทุกข์ คนตายสิ้นชีวิตเท่านั้นจึงจะหมดทุกข์ เช่นที่ปนกัน ผิมพ่า ๆ ในวันรอน้ำศพเพื่อน ๆ

การที่จะหลุดจากปุถุชนจากลัทธิอุจเฉททิฏฐิของ สญชัย ฯ มาเป็นอริยบุคคลมีสัมมาทิฏฐิของพระพุทธเจ้า จะต้องรู้กุญแจดอกสำคัญคือ.— “ภาษาคน—ภาษาธรรม”

ภาษาคน เป็นภาษาของคนทั่วไป ภาษาของลัทธิ
นอกพุทธศาสนา หมายถึงท่าทางกายตำนานวัตถุเป็นสำคัญ

ภาษาธรรม เป็นภาษาของพระพุทธเจ้า หมายถึง
ท้านจิตใจเป็นสำคัญ นี่คือการสลัดซึ่งในโลกุตตรธรรมคำ
สอนของพระพุทธเจ้าที่เรียก คัมภีรา คัมภีรัตถา

การเป็นพุทธบริษัทที่แท้จริง เป็นกันที่รู้ภาษาคนภาษาธรรม

การรู้ภาษาธรรมเรียกว่ามี **ธรรมจักขุ** แปลว่ามีดวง
ตาเห็นธรรม เรียกเป็นบุคคลว่า **พระโสดาบัน** แปลว่า
ผู้เข้ากระแสนิพพาน เพราะสรุปแล้วพุทธศาสนาสอนเรื่อง
ตายเรื่องเกิดเท่านั้น โดยสอนว่าถ้าตายแล้วยังเกิดอีกก็ยัง
เวียนว่ายอยู่ยังเป็นทุกข์ ถ้าตายแล้วไม่เกิดอีกก็พ้นเวียนว่าย
พ้นทุกข์ (ถึงนิพพาน)

ถ้ารู้ภาษาคน คือเกิดตายชีวิตก็ย่อมไม่มีใครปรารถนา
จะถึงนิพพาน แต่ถ้ารู้ภาษาธรรม คือเกิดตายอุปาทานใคร ๆ
ก็ปรารถนาจะถึงนิพพานเร็ว ๆ

อุปาทาน คือ จิตมีอวิชชาล้อมรู้ผิด เปรียบจิตเป็น
ตา, อวิชชาเป็นแว่นดำ เมื่อสวมแว่นดำย่อมเห็นผิด ท้องฟ้า

โปร่งใสเห็นเป็นเม็ดฟ้ามัวลงไป เมื่อจิตมีวิชชาย่อมเห็นผิด
 ขั้น ๕ เป็นอนัตตา กลับเห็นเป็นอัตตาไป อัตตาคือตัว
 เรา เมื่อมีตัวเราก็ต้องมีเราเกิด เราแก่ เราเจ็บ เราตาย
 จึงเกิดทุกข์แก่บุคคลที่เห็นผิด ดังที่พระพุทธเจ้าทรงสอนว่า
 สังขิตเตน บัญญัติอาทมนักขันธา ทุกขา เมื่อกล่าวโดยสรุป
 แล้ว ขั้น ๕ ที่มีอุปาทานเป็นทุกข์ วิชชาเปรียบแว่น
 ขยาย เมื่อจิตมีวิชชาย่อมเห็นถูก คือเห็นขั้น ๕ เป็น
 อนัตตา เห็นถูกตามความเป็นจริง ก็ย่อมหมดอุปาทาน
 หมดตัวเรา หมดทุกข์ เห็นเป็นธรรมชาติล้วนๆ ไหลไป
 (สุทธินิพพาน ปวัตตันติ) เป็นธรรมชาติเปลี่ยนแปลงไป
 ตามธรรมชาติของมัน ไม่มีคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย
 แต่ประการใด ดังที่พระพุทธเจ้าทรงสอนว่า ถ้าขั้น ๕ ไม่
 มีอุปาทานก็ไม่เป็นทุกข์ เป้าเบรวิสุทธิขั้นนี้เรียกเป็นบุคคลว่า
 พระอรหันต์ เป็นบุคคลที่มีชีวิตอยู่โดยไม่เป็นทุกข์ พุทธ
 ศาสนาคำสอนของพระพุทธเจ้าจึงเป็นคำสอนที่ประเสริฐ คือ
 สอนให้คนเป็น ๆ มีชีวิตอยู่โดยไม่เป็นทุกข์ ถ้ากลอนของ
 ท่านพุทธทาสภิกขุ จึงมีว่า.--

“อันความจริง ตัวเรา นั้นไม่มี
 แต่พอใจ มันก็มี ชื่นจนได้
 หอหายใจ ตัวเรา ก็หายไป
 หมดตัวเรา เสียได้ เป็นการดี”

เมื่อเป็นชาวพุทธเพราะรู้ภาษาธรรม จึงตอบ
 ปรีตนาธรรมต่อไปนี้ได้ว่า.—

๑. ทำไมแต่รักกุลาร์ (ผีฝรั่ง) จึงกลัวไม้กางเขน?
๒. ทำไมผู้ร้ายฆ่าคนตายจึงเป็นพระอรหันต์ได้?
๓. ปัญหาเรื่องคนตายแล้วเกิดหรือไม่ ไม่เป็นปัญหาโลกแตกอีกต่อไป เพราะเหตุใด?

การเป็นพระโสดาบัน อริยบุคคลขั้นต้น บรรลุสุ-
 ปาภิเสสนิพพาน คือละอวิชชา (สังโยชน์) ได้ ๓๐% (มี
 อวิชชา ๓๐%) เหลือกิเลส ๗๐% นั้น ก็โดยฟังธรรมแล้วรู้
 ภาษาธรรมนั่นเอง เช่น พระโกณฑัญญะ และเป็นธรรมคา
 ของพุทธบริษัทในครั้งพุทธกาล เมื่อฟังธรรมครั้งแรกต้อง
 เป็นพระโสดาบันคือ **รู้ภาษาธรรม**

สังโยชน์ข้อที่ ๑. **ละสักกายทิฏฐิ** แปลว่า ละความ
 เห็นผิดในเรื่องการเกิดตัวตนที่เป็นทุกข์จากเกิดตัวตนภาษา

คนก็เกิดชีวิต มาเห็นถูกคือเกิดอุปาทานเกิดตัวตนใน
ภาษาธรรม

สังโยชนข้อที่ ๒. ละวิจิกจนา แปลว่า ละความ
ลังเลสงสัย ที่ยังมีอยู่ว่า เกิดภาษาคนคือเกิดชีวิตเป็น
ทุกข์ หรือเกิดภาษาธรรมคือเกิดอุปาทานเป็นทุกข์กันแน่
เมื่อ ได้พิจารณาระยะหนึ่งก็หมดวิจิกจนาเห็นว่าเกิดตามคำ
สอนของพระพุทธเจ้าคือเกิดอุปาทานเท่านั้นที่เป็นทุกข์ เช่น
มีชีวิตอยู่ตลอดเวลาแต่จิตใจไม่ได้เป็นทุกข์ตลอดเวลา จะทุกข์
เมื่อเกิดตัวเรา ของเรา เช่นเมื่อถูกตำ ลุกเรา เมียเรา เพื่อน
เรา ล้มหายตายจากไปจึงเป็นทุกข์ แต่ขณะใดที่ไม่มีอุปาทาน
หาทุกข์ไม่ เมื่อพระพุทธองค์ทรงแสดง ธรรมจักกัปปวัตน
สูตร (ปฐมเทศนา) จนพระปัญจวัคคีย์มีดวงตาเห็นธรรม
คือรู้ภาษาธรรมแล้ว พระองค์ทรงเวลาไว้ ๑ เดือน เพื่อให้
พระปัญจวัคคีย์หมดวิจิกจนา จึงแสดง อนัตตลักขณสูตร
คือสอนวิปัสสนาให้กับพระปัญจวัคคีย์ คือพิจารณาขั้นที่ ๕
ให้เห็นเป็นอนัตตา เพื่อหมดอุปาทานหมดทุกข์ สำเร็จเป็น
พระอรหันต์

สังโยชนข้อที่ ๓. ละสัพพตปริมาส แปลว่า ละการ

ปฏิบัติดับทุกข์ผิด ๆ คือละจากการฆ่าตัวตายภาษาคน
(ดับชีวิต) มาฆ่าตัวตายภาษาธรรม (ดับอุปาทาน)

ที่ว่า ยังภิกขุจิ สมุทยธัมมมัง สัพพันตัง นิโรธธัมมมัง
ซึ่งแปลกันว่า เมื่อพระโณทกัญญะฟังปฐมเทศนาจบลงก็
เห็นว่าสิ่งใดเกิดเป็นธรรมดาสงั้นต้องดับไปเป็นธรรมดานั้น
ไม่ใช่เห็นเกิดตายในภาษาคนซึ่งคนทั่วไปแม้แต่เด็ก ๆ ก็เห็น เจ้า
ชายสิทธัตถะเห็นตั้งแต่พระชนมายุ ๒๙ พรรษา แต่ทำไมไม่
สำเร็จเป็นพระโสดาบัน แท้จริงนั้น พระโณทกัญญะเห็นเกิด
ตายในภาษาธรรม คือเห็นว่าถ้ามีเหตุคืออวิชชาทำให้มี
เราเกิด (เกิดอุปาทาน) ก็ยังต้องมีเราตาย เวียนว่ายอยู่เช่น
นี้ แต่ถ้าดับเหตุคืออวิชชาเสียได้ เราดับไปก็จะไม่เกิดอีก
คือหมดอุปาทาน ก็จะถึงนิพพานพ้นเวียนว่ายเป็นสุขจริง

อันสิ่งของการบวชเป็นพระแท้ขั้นต้นเป็น พระโสดา
บัน^{๔๔} คือ เลิกทำลายชีวิต^๕ของตนเองแลผู้อื่น^{๖๕} ยิ่งทุกข์
ยิ่งเป็นประโยชน์^{๔๕}ยิ่งแรงให้ดับทุกข์ให้หมดสิ้น (บรรลุ
อนุปาทิเสสนิพพาน) ด้วยเห็นความสำคัญเช่นนั้นท่านจึงให้
สวด (พิจารณา) ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร และ อนัตตลักขณ-
สูตรทั้งเข้า^๕ทั้งเย็น^๕

(๖) สัสตทิกฤติ ของ ปุศุรกัจฉายณะ

สัสตตะ แปลว่า เทียง ลัทธินี้สอนว่า จิตหรือวิญญาณ เป็นตัวตนที่เทียง คำสอนเช่นนี้จัดเป็นมิจนาคิกฤติอย่างยิ่ง เป็นปฏิปักษ์ต่อคำสอนของพระพุทธเจ้า ที่เป็นสัมมาทิฐิที่ สอนให้เห็นตามความเป็นจริงเพื่อหมกอุปาทานหมดทุกซ์ว่า จิตหรือวิญญาณ ไม่เทียงไม่เป็นตัวตน การสอนว่าจิตหรือ วิญญาณเป็นตัวตนที่เทียง จัดเป็น โลหิตทุปปาท ยังพระ พุทธเจ้าให้หือเลือก เป็นอนันตริยกรรมกนัมรรคผลนิพพาน การประทุษร้ายธรรมก็คือการประทุษร้ายพระพุทธเจ้า เพราะ พระพุทธเจ้าคือ ธรรม ดังที่ทรงตรัสไว้ว่า “โย ธัมมัง บัสนติ โสมัง บัสนติ” ผู้ใดเห็นธรรมผู้นั้นเห็นเรา ไม่ว่า เกิดยุคใดสมัยใด เนื้อหนึ่งเน่าเปื่อยไม่ใช่พระองค์ทรงตรัส บอกกับพระวักลิเช่นนี้ และทรงตรัสกับพระอานนท์ที่ขอให้ ตั้งผู้ใดเป็นพระพุทธเจ้าแทนเมื่อพระองค์ดับขันธปรินิพพาน ไปแล้วว่า พระองค์ไม่ตั้งผู้ใดเป็นพระพุทธเจ้าแทน แต่ ทรงแต่งตั้งให้ พระธรรมและพระวินัยที่ตรัสไว้แล้วเป็น ตัวแทน ผู้ใดฟังธรรมผู้นั้นฟังพระองค์ ผู้ใดปฏิบัติธรรมผู้นั้นปฏิบัติพระองค์ ผู้ใดเข้าถึงธรรมผู้นั้นเข้าถึงพระองค์

และธรรมที่ว่านั่นก็คือสังฆธรรมกล่าวคือ อนัตตา ที่เมื่อเจ้าชาย
 สิทธัตถะเห็นแล้วทำให้หมดอุปาทานหมดทุกข์สำเร็จเป็นพระ
 อรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า และที่พระองค์ทรงกล่าวสอนสาวก
 และพุทธบริษัททั้งหลายมากที่สุด (พาหุลานุศาสน์) เพื่อ
 จะได้หมดอุปาทานหมดทุกข์เช่นพระองค์ ดังนั้นการหักล้าง
 คำสอนของพระพุทธองค์จึงเป็นโลหิตทุปปาท คือไม่มีโอกาส
 ถึงนิพพานได้

ดังในครั้งพุทธกาลภิกษุรูปหนึ่งชื่อ สาคิ เกวัญบุตร
 ฟังธรรมจากพระพุทธเจ้าแล้ว ก็ไปเที่ยวสอนประชาชนว่า
 วิญญาณเป็นตัวตนที่เที่ยง ตายแล้วออกจากร่างเก่าไปเกิดใน
 ร่างใหม่ ทั้ง ๆ ที่พระพุทธองค์ทรงพร่ำสอนพร่ำซ้ำให้เห็นว่า
 แม้นคนเป็น ๆ ที่แบ่งเป็นชั้น ๕ (กอง ๕) ล้วนเป็น
 อนัตตาหาอักษาไม่ได้ เหตุไฉนจึงกล่าวว่าตายแล้วยังมีอัตตา
 เล่า พระพุทธองค์ทรงเรียกภิกษุสาคิ ฯ มาอบรมตักเตือน
 ว่า “เป็นโงะมโงะ” คือฟังธรรมเสียเวลาเปล่าเพราะไม่
 เข้าใจในธรรมนั้น, “มีทิฏฐิฉalamก” คือเห็นผิด “ซุกตน
 แล้วมาทู่พระองค์” คือเห็นผิดสอนผิดเพราะฟังผิดเอง แต่
 กลับมาทู่พระองค์เป็นคนสอน, “จะประสพบาปมิใช่บุญ

มากด้วย” หมายถึงว่าไปสอนให้เขาเห็นผิดว่ามีตัวตนทำให้
 หมกอยู่ปาทานหมกทุกข์ไม่ได้เป็นบาปยิ่ง, **“จะประสบแต่
 ทุกข์ตลอดกาลนาน”** หมายถึงว่าภิกษุสาติจะต้องมีทุกข์ตลอด
 ไปตราบที่ยังมีอยู่ปาทานเห็นผิดว่ามีตัวตนอยู่ **บุคคลเช่น
 ภิกษุสาติ เกวฏบุตรมีมากในปัจจุบัน**

เมื่อเห็นผิดว่า วิญญาณเป็นตัวตนที่เที่ยง และรู้แต่
 ภาษาคน ที่แปล **“ภพ”** (ความเป็น) ว่าเป็นกันที่รูปร่าง
 และแปล **“ชาติ”** (ความเกิด) ว่าเกิดของเนื้อหนังจากท้อง
 แม่ ถัทธิสัสสทกิฎฐิจึงสอนว่า **จะเปลี่ยนภพเปลี่ยนชาติได้
 เมื่อตายแล้ว** คำสอนจึงไม่เป็นสวากขาตธรรม ไม่เป็นอกา
 ลโก แก่ไขคนแก่ไขสังคมในปัจจุบันไม่ได้ (**รูปที่ ๔**)

— ส่วนพุทธศาสนาคำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นสัมมา
 ทิฎฐิ เป็นสวากขาตธรรม สอนว่าทุกสิ่งทุกอย่างแม้จิตหรือ
 วิญญาณก็ไม่เที่ยงไม่เป็นตัวตน ภาษาธรรม **“ภพ”** (ความ
 เป็น) เป็นกันที่กรรมคือ เจตสิกที่ปรุงแต่งจิต และสัตว์ทั้ง
 หลายก็ต่าง....กันที่กรรมคือเจตสิกที่ปรุงแต่งจิตนี้ (พระพุทธ
 องค์บัญญัติโลกไว้ที่ชั้น ๕, บัญญัติสัตว์ผู้ข้องโลกไว้ที่กิลเลส
 ปรุงแต่งชั้น ๕) **“ชาติ”** (ความเกิด) ภาษาธรรมคือเกิดกิลเลส
 หรือคุณธรรมซึ่งเป็นเจตสิกขึ้นกับจิตตั้งกล่าวแล้ว เรียกว่า

เกิดแบบโอปปาติกะ คือเกิดโดยไม่ต้องอาศัยบิดามารดา, เกิดโดยอำนาจกรรม, เกิดทันทีดับทันที จึงเป็นสวากขาตธรรม คือเป็น **สันทิฏฐิโก** (เห็นได้), **อกาลิโก** (เกิดเป็นสัตว์ได้ทันทีด้วยลักษณะของกรรมนั้น) ส่วนโอปปาติกะที่สอนกันส่วนมากเป็นลัทธิสัสสตทิฏฐิของปุถุชนกระจายนะ คือสิ้นชีวิตแล้ววิญญาน ออกจากร่างคนตายไปเกิดเป็นพวกกายทิพย์ นั้นไม่เป็นสวากขาตธรรม

— ส่วนพุทธศาสนาคำสอนของ พระพุทธเจ้าเป็นสัมมาทิฏฐิเป็นสวากขาตธรรม สอนว่าทุกสิ่งทุกอย่างหรือจิตหรือวิญญานก็ไม่เที่ยงไม่เป็นตัวตน ภาษาธรรม “ภพ” (ความเป็น) เป็นกันที่กรรมคือเจตสิกที่ปรุงแต่งจิต และสัตว์ทั้งหลายก็ต่างกันที่กรรมคือเจตสิกที่ปรุงแต่งจิตนี้....

เพราะรู้ภาษาธรรม พุทธศาสนาจึงสอนให้ **เปลี่ยนภพเปลี่ยนชาติได้โดยไม่ต้องตาย หรือ จะทำให้ภพชาติสิ้นไปได้โดยไม่ต้องตายเช่นกัน** ดังพุทธอุทานครั้งแรกเมื่อทรงสำเร็จในคืนวันวิสาขบูชา พุทธศาสนาจึงเป็นประโยชน์ ๓ ประการคือ:— **ดูรูปที่ ๓**

๑. **ทิฏฐิธัมมิกกัตถประโยชน์** ละการเกิดมีภพชาติ

ชั่ว ๆ ก็เกิดในอบายภูมิเป็น เปต สัตว์นรก เสร็จงาน
อสุรกาย (แทนด้วยรูป ▲ สีดำ)

๒. สัมปรายิกกัตตประโยชน์ ถ้าจะเกิดก็เกิดมีภพ
ชาติดี ๆ ในมนุษย์ภูมิและเทวภูมิ คือเกิดเป็นมนุษย์ เทวคา
พรหม (แทนด้วยรูป △ สีขาว)

๓. ปรมัตถประโยชน์ เมื่อเห็นว่าการยังเกิดมีภพมี
ชาติยังเป็นทุกข์ ก็ทำลายการเกิดนั้นเสียก็บรรลุนิพพาน
(รูป △ หมดไป)

ประโยชน์ ๓ ก็คือการปฏิบัติตามโอวาทปาฏิโมกข์ทั้ง ๓
ที่ทรงแสดงในวันมาฆบูชานั่นเอง พุทธศาสนาจึงแก้ไขคน
แก้ไขสังคมในปัจจุบันได้

เพราะรู้ภาษาธรรม จึงรู้ถูกว่าเพราะเหตุใดพระ
พุทธเจ้าจึงประสูติ, ตรัสรู้, ปรีณิพพาน พร้อมกัน ประ
สูติแล้วเดินได้ ๗ ก้าว สิทธานะประสูติภาษาคน ประสูติ
แล้วเป็นปถุชนเดินไม่ได้ ส่วนพระพุทธเจ้าประสูติภาษา
ธรรมประสูติแล้วเป็นพระอรหันต์เดินได้ (พุทธะ ซึ่งแปล
ว่าผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน คือวิชาซึ่งเป็นเจตสิกเกิด
ขึ้นกับจิต เมื่ออวิชชาดับ เมื่อสิทธัตถะอายุ ๓๕ พรรษา)

คำว่าโลกหนึ่งมีพุทธองค์หนึ่ง ก็หมายความว่าชั้น ๕ ทุก
ชั้น ๕ จะเป็นพุทธะได้ถ้าฆ่าอวิชาเสียได้

การรู้ภาษาธรรมทำให้เข้าใจถูกในศาสนาอื่นๆด้วย
ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างศาสนาทั้งหลาย ซึ่งมีหลัก
คำสอน ๓ ประการเหมือนกัน และมีจุดหมายปลายทางอย่าง
เดียวกันคือ **จิตบริสุทธิ์** แม้จะเรียกชื่อเป็นบุคคลต่างกัน
เช่นพุทธเรียก **อรหันต์**, อิสลามเรียก **อัลเลาะห์** และ
คริสต์เรียก **ก๊อด** หรือพระผู้เป็นเจ้า แต่ทั้งหมดก็เป็นสิ่ง
เดียวกัน คือ จิตบริสุทธิ์ อันเป็นจุดหมายปลายทางสูงสุด
ของทุกชีวิตนั่นเอง

การรู้ภาษาธรรมทำให้เข้าใจ คำสอนของพระศาสนา
ต่าง ๆ ได้ถูก เช่นที่พระพุทธเจ้าสอนว่านิพพานตายแล้วไม่
เกิดอีกเป็นสุขอย่างยิ่งนั้นคืออะไร ? ย่อมเข้าใจถูกในศาสนา
คริสต์ที่สอนว่า ตายแล้วได้อยู่รวมกับพระผู้เป็นเจ้า หรือที่
ว่าผู้ที่พระผู้เป็นเจ้ารักย่อมตายเร็ว หรือที่ว่า **พระเยซูทรง**
ชุบชีวิตขึ้นมาใหม่นั้นหมายความว่าอย่างไร ? แลถ้าชุบ
ชีวิตใหม่ในความหมายภาษาคนย่อมไม่ประเสริฐอะไร แต่
ถ้าหมายในภาษาธรรมย่อมประเสริฐยิ่งเพราะทำให้พ้นทุกข์

พันการเบียดเบียนกันได้ ย่อมเข้าใจได้ถูกในคำสอนของพระ
 ภูมิอำมหิตว่า มาสัตว์โคบุญ หรือที่อิสลามสอนว่า มุสลิม
 ต้องภักดีงานต่ออัลเลาะห์แต่พระองค์เดียว และพระองค์
 ก็อยู่ในดวงใจของมุสลิมทุกคน ดวงใจเป็นที่อยู่ของอัล-
 เลาะห์ห้ามนำสิ่งใด ๆ เข้าไปไว้ในดวงใจ ห้ามนำวัตถุ
 มาสร้างเป็นตัวแทนอัลเลาะห์เคารพบูชา

ที่ข้าพเจ้าเขียนลัทธิในอกพทธศาสนา แต่ละลัทธิพร้อมทั้ง
 เปรียบเทียบกับคำสอนทางพทธศาสนาทางเมดิน ก็เพื่อสนองพระ
 บรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว องค์พระประ
 มุขของชาติและองค์เอกอัครศาสนูปถัมภก เพื่อให้ท่านสามารถ
 แยกต้นไม้ออกจากดอกเสี้ยวจากต้นไม้อื่น เพื่อการทำงานบำรุงจะได้ไม่
 เป็นหมันเกิดดอกออกผลในเร็ววัน เพราะไม่มีกาฝากมาแย่งอาหาร
 อีกต่อไป ความผิดพลาดประการใดข้าพเจ้าขอรับผิดแต่ผู้เดียว.

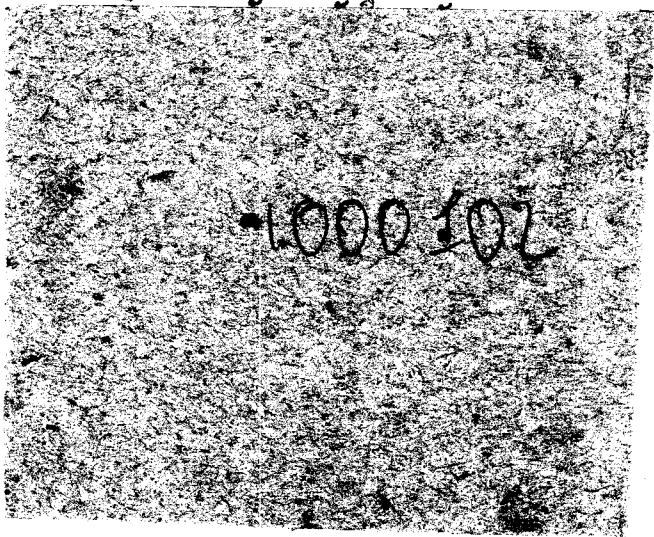
อภิธานศัพท์

จาก มุสลิมนิกายซุนนีวิดิประเสริฐ (ม.ช.ป.)

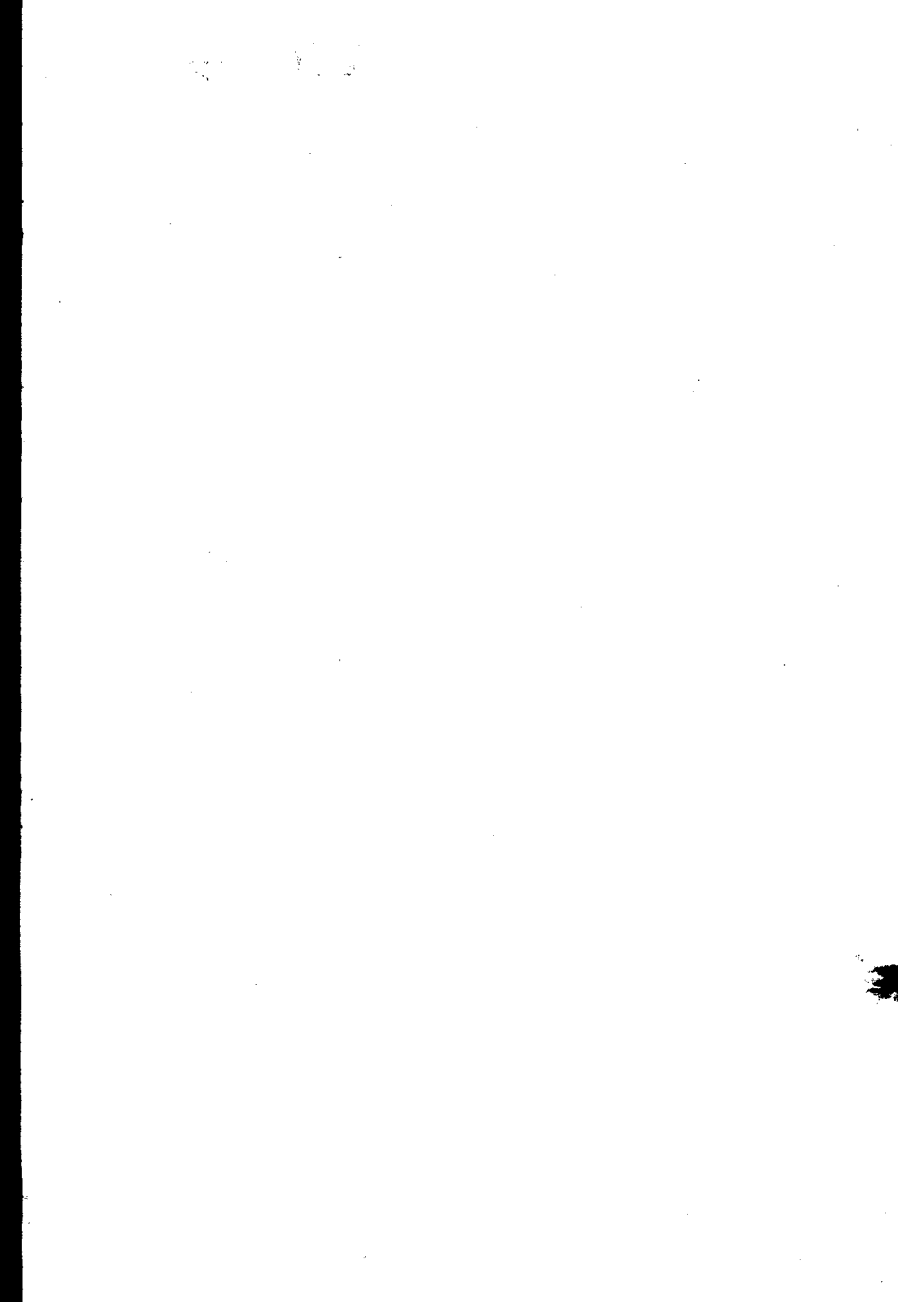
5/1 - 2 ถนนพหลโยธิน กรุงเทพฯ 2

(ถ้าท่านไม่ประสงค์จะอ่านอีกแล้ว กรุณาให้มีพรตทนายของ
 ท่านได้อ่านต่อไปด้วย.)

- เดชกำกับหนังสือ ร. ค. ร. ร. ร. ร.
- เรื่องลัทธิมากพุทธศตวรรษเรียนเพียบพุทธ-
ยูแกง ..ไลว...แกวสม.....

พิมพ์ที่สำนักงานพิมพ์ 207/2 ซอยร่วมฤดี กรุงเทพฯ
 นายสุพจน์ เขียมถนอม ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา 2521

เกิดมาทำไม ?

“เกิดมาเพื่อเล่นมันตัวเองจากการแสวงหาความสุข
ที่มีอันตรายแก่ตัวเองและผู้อื่น มาแสวงหาความสุขที่ไม่มี
อันตรายด้วยการทำงาน”

ศาสนาทุกศาสนายกให้ทราบว่: ความสุข คือ
อะไร? ความทุกข์ คืออะไร? ความสุขที่มีอันตรายและ
ไม่มีอันตราย คืออย่างไร? วิธีเล่นมันมีอยู่อย่างไร? มี
อะไรเป็นอุปสรรตต่อการเล่นมันตัวเอง? ความสุขแท้มีอยู่
แต่ในงาน เพราะอะไร? ชีวิตและทรัพย์สินจะมีค่าไ้เพราะ
ใช้เกิดให้ประโยชน์แก่เพื่อนร่วมโลก เพราะอะไร? หนังสือ
ภาษาคน-ภาษาธรรม, คู่มือมนุษย์, ทางสายเดียวที่ทุกคน
ต้องเดินความสุขแท้มีอยู่แต่ในงานของพุทธศาสนิกข. รักลูก
ให้ถูกทางของปัญญานันท์ภิกขุ เดินทางไกลกับไข่อ้วของ
เขมานันท์ภิกขุ สัจธรรม-ธรรมสัจจะ, สู่อิสระภาพ, ครุ
กับศีลธรรม ของวรัธมโฆภิกขุ, ชุตนหลวงตาของ แพร่เยื่อ
ไม้. สามารถช่วยให้เล่นมันตัวเองได้

“กู” และ “พระ” ข้องใจในปัญหาชีวิตดังกล่าว
เชิญติดตามต่อ

มูลนิธิ เผยแพร่ชีวึกประเสริฐ (ผ.ช.ป.)

๕/๑-๒ ถนนอัษฎางค์ ก.ท. ๒ โทร. ๒๒๒-๓๕๔๔

หัวข้อธรรมในคำกลอน ของ พุทธทาสภิกขุ

มองแต่แง่ที่เกิด

เรามีส่วนเลวบ้าง ช่างหัวเขา จงเลือกเอา ส่วนที่ดี เรามีอยู่
เป็นประโยชน์ โลกบ้าง ยังน่าดู ส่วนที่ชั่ว อย่าไปรู้ ของเขาเลย
จะหาคน มีดี โดยส่วนเดียว อย่ามัวเที่ยว ค้นหา สุนัขเอ๋ย
เหมือนเที่ยวหา หนวดเต่า ดายเปล่าเลย ผลักให้เคย มองแต่ดี มีคุณจริง ๆ

บุญเป็นอะไร

สิ่งนั้น ๆ เป็นเหมือน ของเกตุอนกกลาด
ที่เป็นบาป เก็บกวาด ทิ้งได้ถุน
ที่เป็นบุญ มีไว้ เพียงเจอรู
ใช้เป็นคน สดวกคาย คล้ายรถเรือ
หรือบ่าวไพร่ มีไว้ใช้ ใช่ว่าแบก
กลัวตกแตก ใจสั้น ประหวั่นเหลือ
เรากินเกลือ ไข่จะต้อง บุชาเกลือ
บุญเหมือนเรือ มีไว้ขี่ ไปนิพพาน
มิใช่เพื่อ ไว้ประดับ ให้สวยหรู
เที่ยวอวดชู แบกไป ทุกสถาน
หรือลอยล่อง ไปในโลก โสมก้นดาร์
ไม่ยากข้าม ขันนิพพาน เสียหายเร็ว ๆ

มูลนิธิเผยแผ่ชีวิตประเสริฐ (ผ.ช.ป.)

เลขทะเบียนที่ ๙๖๐

สำนักงานอาคารเลขที่ ๕/๑-๒ ถนนอัษฎางค์ กรุงเทพฯ ๒

โทร. ๒๒๒๓๕๔๔